

Obrana pěchotními zbraněmi proti letadlům

Ze studia poslední světové války se poznalo, že bez letecké převahy ve vzduchu není možná větší ofensiva na zemi.

Na základě této zkušenosti naše armáda ve vlasti v důsledku všeobecné situace sledovala pečlivě vývoj obrany a to zejména myšlének a prostředků obrany proti letadlům (OPL). Při tom na základě teoretických názorů a rozsáhlých praktických pokusů na střelnicích došlo se k závěrům, na základě kterých byl pak usměrňován praktický výcvik armády.

Jelikož všichni naši příslušníci armády zde v Anglii neprošli v poslední době řadami naší armády ve vlasti, domnívám se, že následující řádky blíže osvětlí problém OPL a přispěje se tak k prohloubení výcviku v tomto důležitém oboru boje a zvýší se bojová hodnota našich jednotek. Kromě toho se domnívám, že dosavadní úspěchy letectva byly umožněny ne dost vyvinutou pozemní obranou, o čemž se ještě dále zmíním.

Má-li se uvažovat o obraně, je třeba napřed důkladně znát možnosti a způsoby útoku, aby dle toho se našly nejvhodnější obranné formy. Pomineme-li pozorovací lety, které jsou konány především za účely průzkumnými, je to bitevní letectvo, které svými pumami a kulomety zasahuje aktivně do pozemního boje bojujících tam vojsk a proto třeba těchto blíže si všimnouti.

Bombardování pumami má mnoho společného se střelbou dělostřelectva. Na dráhu letu pumy má hlavně vliv kromě přitažlivosti zemské, směr a rychlost letounu a pak směr a rychlost větru. Pro nás bojovníky na zemi postačí poznatek, že i pumy mají rozptyl jako střely dělostřelectva a to tím větší, s čím větší výše jsou především vrhány. Proto při bombardování malých cílů, aby se co nejvíce zmenšily neb vůbec vymítily rušivé vlivy na dráhu letu pumy, užívá se bombardování střemhlav, kde letoun ze značné výše zamíří náhle na cíl, na který letí přímočáře a uvolní pumu velmi nízko nad cílem, po čemž okamžitě začne stoupat. Lze proto přirovnat bombardování střemhlav k doprovodnému dělostřelectvu s palbou na body — malé cíle (na příkl. kulomet, tank, most a pod.), kde s malým počtem ran docílí se velmi přesné palby ovšem na úkor bezpečnosti zbraně a její obsluhy. Normální bombardování s výšek podobá se děl. střelbě na pásma (prostory), kde s čím větší dálky resp. výšky se střílí resp. vrhají pumy, tím větší rozptyl t.j. větší prostor je zasahován — ovšem řídčeji.

Střelba kulometů z letounů dává poznatky podobné jako

5.2/1
bombardování pumami. Střelba z palubních kulometů koná se obvykle z výšek nižších, asi 200 m. Rozptyl kulometných střel z výšek asi tak mezi 80–200 m je více střelbou na prostor, kdežto střelba z výšek ještě nižších a zvláště z poloh nejnižších je skutečnou střelbou na cíle a to jde-li při tom i o cíle malých rozměrů. Poznal jsem z vlastní zkušenosti na střelnici při střelbě z letounu, jak každé snížení letounu i v pouhých 5 m má v zápětí rapidní stoupnutí zásahů v cíli. Střelba z kulometů tím, že je možná jen ve směru letu letounu, podobá se více bombardování střemhlav — může začít však i s větší výše; používá se více na malé cíle, jelikož jde jen o krátké palebné přepady.

Závěrem výše uvedeného je, že čím letoun ať pro bombardování či pro střelbu z kulometů letí nížeji, tím je pro pozemní cíle nebezpečnější.

Pro velkou rychlost letounu a malý rozsah životně důležitých orgánů v něm, je třeba k jejich zásahu vypálení velkého počtu střel, aby se dosáhlo pravděpodobnosti zásahu a vyřazení letounu. Pro tento účel hodí se nejlépe norm. kulometry pěchoty, jak i světová válka dokázala, ovšem pokud jde o cíle asi od 100 m do 1.000 m výšky. Pro větší výšky je třeba kulometů mohutnějších, resp. děl menších ráží a od výše asi 2.000 m již jen děl střední ráže. Světová válka zavrhl střelbu z pušek jako plýtvání střelivem a přispívající k demoralisaci vlastních vojsk. Ve vlasti však, když letectvo začalo užívat přízemních výšek a letů střemhlav, začala se studovat i střelba z pušek proti letadlům. Po teoretických úvahách, které vyzněly příznivě i pro tento druh střelby, přikročeno k praktickým pokusům, které plně potvrdily teoretické závěry. Praktická střelba ukázala, že střelba z pušek proti letadlům je vhodná jen do výšek asi do 200 m a pro výšky až do 100 m je vlastně jediné možnou.

Z našich mírových pokusů vyplynulo, že pěchotními zbraněmi lze se bránit proti letounům puškou až do výše 200 m, lehkým kulometem od 100 až po 600 m a těžkým kulometem asi od 400 do 1.000 m. To znamená, že dobře použité pěchotní zbraně v OPL mohou „vyzdvihnout“ nepř. letectvo nad 1.000 m t.j. značně ztížit nejúčinnější zásah letectva t.j. skoro vyřadí používání kulometů, bombardování střemhlav a bombardování z nízkých výšek a nutí letectvo k bombardování na pásmo. A protože bombardování na pásmo je méně účinné, lze pěchotními zbraněmi zbavit se největšího nebezpečí letectva.

Po těchto názorech došlo se k závěru, že je třeba co nejdůkladnějšího výcviku ve střelbě proti letadlům u všech jednotek

č. 2/49
vyzbrojených pěchotními zbraněmi. Bohužel nedostatek peněz nedovolil zavést tuto zásadu i u všech jednotek služeb.

Zavedení střel s redukovanou náplní u pěchotních zbraní dovolil již od r. 1936 provádění cvičné střelby OPL v posádkách, což bylo přípravou na polní střelbu s normálním střelivem ve výcvikových táborech. Tato polní střelba na rukáv vlečený letounem prováděla se z lehkého děla a těžkých kulometů od jednotek tak, aby pro mobilisované jednotky byl vycvičen nejnutnější počet obsluhy. Z důvodů úsporných polní střelba z pušek na rukáv konána u pěchoty jen jako střelba ukázková, aby se docílilo důvěry jednotek pro tento druh střelby.

V létě 1938 byl jsem vyslán do Francie, abych tam kromě jiného, poznal praktický výcvik ve střelbě OPL ve francouzských výcvikových táborech. Při jedné příležitosti mluvil jsem s velitelem armádního sboru, že v naší armádě provádíme i střelbu z pušek v OPL. Byly mi uvedeny námitky ze světové války. Vlastní francouzský výcvik v tomto oboru pozůstával z ostré střelby z těžkých kulometů na modely letounů posunovanými na laně ručně a to na krátké vzdálenosti; tato střelba, kde se střelivem přímo plýtvalo oproti našim zvyklostem, zdaleka se nedala srovnat s našim výcvikem. Teprve za této války po zkušenostech z Polska, Francie přistoupila ku střelbě při OPL i z pušek a to hlavně též z psychologického důvodu, že voják, který musí jen rány dostávat a nemůže je vracet, brzy ztrácí morálku. Ovšem k tomuto poznatku u nás došlo se již dávno v míru. Přes to francouzské vedení ve své zprávě o zkušenostech z bojů v Belgii si stěžuje, že střelba z pušek v OPL se u útvarů dost nevžila a proto francouzské jednotky brzy morálně se rozkládaly.

Těmito řádky chci připomenout význam střelby z pěchotních zbraní v OPL. Podrobnosti technického nácviku a provádění střelby ponechávám těm velitelům, kteří jsou zařadění u jednotek, znají z domova lépe tyto podrobnosti a mohou vhodněji přizpůsobit se zdejším poměrům.

Nácvik OPL naší armády ve vlasti dokazuje pečlivost její všestranné přípravy a správné předvídání významu letectva a nutnosti důkladné obrany proti tomu. Je proto povinností nás všech, aby naše armáda zde nezůstala pozadu za armádou doma.